

Portal i relleus de Bacardit de Llumars

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: A la masia de Bacardit de Llumars. Demarcació de Castelltallat
Emplaçament Ctra BV-3003 fins al final i continuar pista asfaltada us 2 km. Camí sud-est uns 2,5 km.
Alçada: 701

Coordenades:

Latitud: 41.78586
Longitud: 1.66715
UTM Est (X): 389246
UTM Nord (Y): 4626859

Classificació

Número de fitxa 08229 - 218
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII
Any 1682
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Ornamental
Titularitat Privada
Titular: 000509400CG82F0001II

Fitxes associades:

[Bacardit de Llumars](#)

[Església nova de Sant Mamet de Bacardit](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Dovelles amb unes interessants inscripcions i gravats situades en un portal de la masia de Bacardit de Llumars. El portal és a la part nord, adossat a la torre. És rematat amb un arc rebaixat compost per tres dovelles. La dovella central és d'un tipus de pedra diferent, de color vermellós, i els gravats són també d'una tipologia diversa, per la qual cosa podrien ser d'una altra procedència. En aquesta dovella central hi ha gravada una creu patent circumscrita, junt amb l'any 1682 i l'anagrama IHS. A les dovelles laterals hi trobem gravats un sol (a l'esquerra) i una estrella a cada costat, així com un símbol que podria ser la marca del picapedrer. La inscripció és la següent: JOSEP BACARDIT A FET FE LOBRA I MESTA R A FRANCISCO ARTIGA BORIAS LA FETA LANY 1682.

És interessant remarcar l'existència de la creu patent que, tot i estar associada amb la data de 1682, podria suggerir el record de la presència de l'Orde del Temple a la zona de Castelltallat, segons una hipòtesi que sosté l'estudiós Josep Bastardas i que vincula, entre d'altres, als masos de Puigdellívol i Vilalta, força propers. Cal dir que els Lomar, antics propietaris de Bacardit de Llumars, es van emparentar amb els Puigdellívol i els Vilalta.

Al mas Bacardit també es conserven uns interessants relleus a la pedra d'una antiga pica situada al pati. Hi podem veure, força desgastats, el que sembla una creu florida junt amb altres formes que podrien ser flors de lis i l'any 1682.

Història

Des de l'any 1081 es té notícia del mas Soler, anomenat Llomar, a l'antic terme de Castelltallat. Sembla que l'etimologia "Llumars", que en la documentació apareix també com a Lomar, podria significar "de la marca" en referència a la frontera entre el món islàmic i el cristià. És possible que d'aquest mas no en quedin restes visibles. El casal actual és un edifici construït en diferents èpoques que inclou una antiga sala o domus que té característiques dels segles XII-XIII. En aquest segle els Lomar eren una família adinerada i militar. En l'anomenat llibre d'Urbici (de l'Arxiu del mas Bastardas, de Fals) apareixen referències a un tal Ferrer de Lomar, que visqué a mitjan de segle XIII i era pare de Gillerma de Lomar, o a Pere de Lomar (1318). En algun moment el mas degué estar vinculat a l'antiga església preromànica i romànica de Sant Mamet, anomenada de Bacardit, actualment en ruïnes, la qual es troba en un turó 500 m al nord-est de la masia (actualment en terme municipal de Fonollosa). Aquesta església va dependre del monestir de Santa Cecília de Montserrat per donació, quan l'any 950 el comte Borrell la cedí a aquest monestir junt amb altres esglésies veïnes.

Al segle XVII l'antiga capella de Sant Mamet deuria estar enrunada, ja que l'any 1685 el seu culte es traslladà a la nova capella que s'havia construït al costat del mas Bacardit de Llumars. Sembla que la nova capella es devia construir al mateix temps que fou reformat el mas Bacardit, segons consta en diferents inscripcions de la casa de l'any 1682. Una d'aquestes inscripcions ens informa que aquest any el propietari era Josep Bacardit i s'entén que el mestre que va fer l'obra es dia Fransico Artiga Borias. D'aquesta època es coneix molta documentació sobre la família Bacardit gràcies als estudis d'Ernest MOLINS (2014-2015). Aleshores els Bacardit tenien un important patrimoni amb masos i heredats situades als termes de Castelltallat i de Camps entre altres. A més del mas Bacardit de Llumars a Camps posseïen una masoveria dita la Casa Nova, situada al costat de l'església. L'any 1836, quan va prendre possessió de l'herència Joan Bacardit, aquest patrimoni s'havia incrementat molt notablement. L'heretat de Bacardit de Llumars era de 350 quarteres i incloïa el mas Giró i la Casa Nova de Camps, junt amb altres propietats; també l'heretat Cogullera de Sant Pere Sallavinera, les propietats Cases i Font d'Ivorra i dues cases al carrer Major de

Camps. El valor estimat de les quatre grans finques era de 8.000, 3.200, 5.000 i 1.600 escuts respectivament.

A principis del segle XX la propietat va passar per una situació complicada amb hipoteques, subhastes i vendes. Finalment, el 1943 la propietat es va vendre al metge de Manresa Armand Redondo Bonvehí. El seu pare, Fransico Redondo, era procurador als tribunals i assessorava l'anterior propietària en assumptes legals. La família Redondo s'havia instal·lat a Manresa procedent del poble de Muel (província de Saragossa). En el moment de la compra la gran propietat es va dividir.

